

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 21 kwietnia 2012 r.

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 26.04.12. Zal.
nr. 3564 podpis. [signature]

PT3/0602/16/152/LBE/12/BMI9-5087

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 26.04.12.
nr. 1991 podpis. [signature]

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z pismem Pana Marszałka z dnia 4 kwietnia 2012 r., nr BPS-043-08-286/12, przy którym przesłane zostało oświadczenie Pana Senatora Kazimierza Kleina złożone na 8. posiedzeniu Senatu w dniu 29 marca 2012 r. w sprawie sygnałów od przedsiębiorców, że obowiązujące przepisy ustawy o podatku od towarów i usług w zakresie możliwości skorzystania z tzw. ulgi na złe długi zawierają wymagania, które ograniczają możliwość skorzystania z niej przez podatnika wierzyciela, uprzejmie informuję:

Jak słusznie wskazał Pan Senator w swoim wystąpieniu przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054), zwanej dalej „ustawą o VAT”, przewidują możliwość skorzystania przez podatników z tzw. ulgi na złe długi, zakładającej - przy spełnieniu określonych w tej ustawie warunków – prawo do skorygowania podatku należnego w przypadku nieściągalnych wierzytelności. Celem tej ulgi jest zmniejszenie obciążeń podatkowych u podatnika, u którego powstał obowiązek zapłaty podatku z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług, w odniesieniu do których kontrahent nie uregulował należności określonych w umowie lub na fakturze.

Szczegółowe zasady rozliczenia podatku od towarów i usług w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności zostały określone w art. 89a i 89b ustawy o VAT.

Artykuł 89a ust. 1 ustawy o VAT dopuszcza możliwość dokonania przez podatnika podatku od towarów i usług korekty podatku należnego z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju, w przypadku wierzytelności, których nieściągalność została uprawdopodobniona, a za takie uważa się wierzytelności, które nie zostały uregulowane w ciągu 180 dni od upływu terminu ich płatności określonego w umowie lub na fakturze (art. 89a ust. 1a ustawy o VAT).

Szczegółowe wymogi, które warunkują dokonanie korekty podatku należnego w ww. trybie zostały określone w art. 89a ust. 2 ustawy o VAT. Warunki te muszą być spełnione łącznie i są następujące:

- 1) dostawa towarów lub świadczenie usług musi być dokonana na rzecz podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1, zarejestrowanego jako podatnik VAT czynny, niebędącego w trakcie postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji.

- 2) wierzytelności zostały uprzednio wykazane w deklaracji jako obrót opodatkowany i podatek należny;
- 3) wierzyciel i dłużnik na dzień dokonania korekty, o której mowa w ust. 1, muszą być podatnikami zarejestrowanymi jako podatnicy VAT czynni;
- 4) wierzytelności nie zostały zbyte;
- 5) od daty wystawienia faktury dokumentującej wierzytelność, nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku, w którym została wystawiona faktura;
- 6) wierzyciel zawiadomił dłużnika o zamiarze skorygowania podatku należnego ze względu na wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 89a ust. 1, a dłużnik, w ciągu 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia nie uregulował należności w jakiegokolwiek formie.

Zatem aby skorzystać z ulgi na złe długi w świetle przepisów o podatku od towarów i usług wymagane jest m.in. aby wierzyciel i dłużnik na dzień dokonania korekty podatku należnego byli zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni.

Odpowiadając na pytanie pierwsze Pana Senatora informuję, że w mojej ocenie brak jest uzasadnienia do odstąpienia od tego warunku. Taka liberalizacja przepisów podatkowych w praktyce oznaczałaby bowiem nieuzasadnione zwiększenie udziału budżetu państwa w ryzyku gospodarczym podatnika. Wywiązywanie się kontrahentów z ich wzajemnych zobowiązań jest elementem prowadzonej działalności gospodarczej, której ryzyko ponosi przede wszystkim przedsiębiorca i ryzyka tego nie można przerzucać na Skarb Państwa.

Uznanie, że dłużnik na dzień dokonania korekty podatku należnego nie musiałby być podatnikiem zarejestrowanym jako podatnik VAT czynny mogłoby prowadzić do sytuacji, w której nikt nie poniósłby ciężaru podatkowego z tytułu dokonania czynności opodatkowanej VAT przy jednoczesnym zachowaniu prawa do odliczenia podatku przy nabyciu towarów i usług związanych z tą czynnością. Instytucja ulgi na złe długi jest rozwiązaniem szczególnym, a jej stosowanie z całą pewnością musi uwzględniać poszanowanie podstawowych zasad podatku VAT, którego konstrukcja opiera się na opodatkowaniu konsumpcji. Sytuacja, gdzie nikt nie poniósłby obciążenia tym podatkiem niewątpliwie łamałaby taką konstrukcję.

Dodatkowo zaznaczyć należy, że zwłoka dłużnika, skutkująca powstaniem zatorów płatniczych, jest zjawiskiem dostrzeżonym, w odniesieniu do którego na gruncie prawa cywilnego przyjęto stosowne regulacje, m.in. w ustawie z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm.). Zgodnie z art. 5-7 tej ustawy, jeżeli strony w umowie przewidziały termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za okres począwszy od 31. dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego i doręczeniu dłużnikowi faktury lub rachunku - do dnia zapłaty, ale nie dłuższy niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego. Jeżeli dłużnik, w terminie określonym w umowie, nie dokona zapłaty na rzecz wierzyciela, wierzycielowi przysługują bez odrębnego wezwania odsetki, w wysokości odsetek za zwłokę, określonej na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) lub odsetki wyższe – uzgodnione między wierzycielem a dłużnikiem. Odsetki przysługują z mocy prawa (począwszy od 31. dnia po spełnieniu świadczenia), również w przypadku gdy termin zapłaty nie został określony w umowie.

Odpowiadając na pytanie drugie Pana Senatora uprzejmie informuję, że trwające obecnie prace nad nowelizacją ustawy o podatku od towarów i usług mają na celu przede wszystkim implementację przepisów dyrektywy Rady 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 r. zmieniającej

dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do przepisów dotyczących fakturowania (Dz. Urz. UE L 189 z 22.07.2010, s. 1) oraz dyrektywy Rady 2008/8/WE z dnia 12 lutego 2008 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do miejsca świadczenia (Dz. Urz. UE L 44 z 20.02.2008, str. 11) - w zakresie, w którym jeszcze ta dyrektywa nie została implementowana, a także ściślejsze dostosowanie przepisów ustawy o VAT do przepisów unijnych. Nie przewiduję na obecnym etapie prac, aby nowela obejmowała również zagadnienia dotyczące ulgi na złe długi.

z poważaniem
Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Maciej Grabowski